

SZÍNHÁZI ÉS TÁRSASÁG

1924. 3. SZÁM

ÁRA 10 LEI.

!

Pataky Éliz

Szépségversenyünk résztvevői:
MIHÁLYI MARGIT (Kolozsvár)

Színház és Társaság

ELŐFIZETÉSI

ÁRAK:

Egész évre 500 L
Fél „ 250 „
Negyed „ 130 „
Egyesszám 10 „

ILLUSZTRÁLT SZÍNHÁZI, MŰVÉ-
SZETI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

AZ "ORIENT" SZÍNHÁZI ÉS ARTISTA
ÜGYNÖKSÉG KÖZLEMÉNYEIVEL
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Felelős szerkesztő:
TÓTH SÁNDOR

KÜLFÖLDÖN:

Egyszámra 3000
osztrák, 2000 ma-
gyar korona, 4
szokol, 5 dinár.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS AZ "ORIENT" ÜGYNÖKSÉG IRO-
DÁJA CLUJ—KOLÓZSVÁR, "TRANSYLVANIA" SZÁLLODA (C. R. FERD. 17.)

SCHYLOCK

Irta: GÁL GYULA

Gál Gyulának, a buda-
pesti Nemzeti Színház ki-
váló művészenek, akit ma
a legnagyobb Shylock-szi-
nésznek tartanak, az előbbi
érdekes és egyéni hangu
írása jelent meg Pesten,
éppen hozzá legközelebb
eső szerepéről, a Shylock-
ról. Az értékes és új han-
gokat adó cikk Pesten is
általános feltűnést keltett.

(Szerk.)

Shylock meséje egy régi olasz
balladából származik és ebből te-
remtette meg Shakespeare a maga
Shylockját.

Ezt az alakot minden valamire-
való színész eljátszotta, vagy leg-
alább is — szeretné eljátszani;
mert a közönséget mindég érde-
kelte és ez az érdeklődés folyton
nő, akárcsak Shakespeara legha-
talmasabb alkotásai: Hamlet, Lear,
Machbet, Otello, vagy III. Ri-
chárd iránt.

Csakhogya a Schylock iránti ér-
deklődésnek alapja sohasem volt
oly tisztán művészi, mint az em-

litett alakoknál, mert ezek egyi-
kében sem kínálkozott annyi alka-
lom a félreértés és félremagyará-
zásokra mint éppen Shylocknál.

A legérthetőbb, de egyszersmind
a legveszedelmesebb félremagyará-
zás Shylock jellemében és történeti
felfogásában az, hogy az ő ere-
nyeit és bűneit felekezeti szempont-
ból bírálják el, mintha minden
keresztény a megfestesült becstle-
tesség és minden zsidó született
gonosztevő volna — és megfor-
dítva. Holott Shakespeare ebben
az alakban nem típust, hanem
egyént rajzolt és Shylock cselekc-
deteiből nem szabad mindenkoron
egy egész faj erkölcsére következtet-
nünk, hanem csupán egy ember
cselekedeteire.

Shakespeare korántsem nevez-
hető filozofitának.

Lángesze és nagy szíve mégsem
engedett a kisértésnek, mint nagy
elődje Marlov, ki a maga zsidóját
valósággal fenevadnak, szörnyeteg-
nek, ördögnek festette.

Nem, Shakespeare Shylockja ember. Egy kereskedő, beélkeve gyűlölködő, vetélkedő, irigykedő környezetbe. A ghetto átkával küzdve, utat, módot keres a megélhetésre, amire joga van. Ezt a megélhetést azonban embertársainak megvetése, gunyolódása, gáncsvetése folyton keseríti, annyira, hogy mikor a sors halálos ellenséget kezére adja, alyan gaz és aljas kelepcebe csalja, minőt csak e renaissance tudott kitalálni.

A mi faji sajátság tehát a „fontnyi hus” kikötésébe vegyül — azt majdnem kiegyenlíti a sok testi és lelki tortúra, mit Shylocknak a másik táborból el kell szenvednie.

Ilyen körölmények között a bosszuvágnak ily embertelen ki-elégítési szomját speciális zsidóvonásnak feltüntetni nem igazságos; mert ha igazságosak tudunk és akarunk lenni, úgy el kell ismernünk, hogy abban a korban, hasonló helyzetben még erre is találhatnánk mentséget.

Itt főleg arról van szó, hogy Shakespeare tollát nem vezette sem felekezeti elfogultság, sem pártoskodás. Egyformán mért mind a két félnek: épp úgy jellemzi a dologtalan, nagyuri osztályt, életének minden vonzó bájával, szépségével, cinizmusával és agresszivitásával, mint ahogy Shylockot igazi képében mutatja be: a hullákon is keresztül törtető selfmade man-t.

En legalább így látom Shakespeare Shylockját; aki viszás, néha torz, fanatikus és kétségbeesett; félelmesen bosszuvágyó, tud

részvétre kelteni, sőt meggyőzni is; de mindig nagy marad és bukásában sem válik kicsinnyé.

Egy vasárnap délután.

Csunya, szeles vasárnap délután...
A kis szobában ültünk összebujva
s az ódon zongora megszólalt újra
dalolva halkán, csendesen, sután,
vasárnap délután...

Halk sóhajok keltek a dal nyomában,
minden sóhaj egy-egy örök talány —
fehér kezével remekelt a lány...
s vörös krizantém égett a hajába
a csendes kis szobába...

Egy-egy dalt is daloltunk közbe-közbe
ködöt szitált reánk az alkonyat,
mi hallgattuk az édes hangokat,
mi zongorából s dalból olvadt össze,
hogy lelkünket fűrössze.

Bús álmodozások, régi nagy szerelmek,
miknek emléke üldöz engemet
Mirjám csókjai... a csodás szemek
e délután újra életrekelnek —
s a lányok énekelnek.

Megholt szerelmek halotti tora...
csöndes, szelid vasárnap délután,
bús szomjazás nagy, szent vágyak után,
fojtott sóhajok félszeg nagy sora...
És sirt a zongora.

Csunya, szeles vasárnap délután
a kis szobában összebujtunk négyen:
két fiu, két leány... s mindnek szemében
a Vágy parázslott pislogva, sután
egy forró csók után...

SERESTÉLY BÉLA.

Jelentős összeget takarít meg egy év alatt, ha előfizet a „Szinház és Társaság”-ra.

Ezerkilencszázháromban születtem . . .

Neményi Lili elmondja élete történetét — Huszonhét fokos hidegen, csodagyermekkoron át a kolozsvári Magyar Színházig.

Most, ahogyan szemben ülök vele és ő mesél, nemrég elmúlt gyerekevei felidézett emléksokrát illatosítja fel előttem, elfelejtem, hogy újságíró vagyok, intervjú, faggatás a kötelességem, születésről, gyermekévek romantikájáról első szerelmekről, hajlamról, neki-lendülésről és jelenről, jövőről, tervekről, kilátásokról kell beleizzadásig kérdezni és kedves vidéki városok pora, hava, nyájkolompolása, pletykájaködlök fel előttem, barátaim, cimboráim és szerelmeim . . .

Kelemen Gyurka cimborám jut eszembe, a híres és évekkel előtt elhunyt képviselő betyár fia,

akivel először loptunk török cukrot a bosnyáktól és aki nagyon szeretett egy kislányt, Lilikének hívták és a Lilike is szerette őt... De el a romantikával és el a visszaemlékezésekkel, lássunk a riportnak „*Hol volt, hol nem volt*” kezdetű riportnak és jegyezzük, amiket a művésznő mond magáról, születéséről, mindenről ami a közönséget érdekli a kedvencével kapcsolatban és csak ne reszkessen a ceruza a kezemben, mikor körül nézek a szobában, ne könnyezzek és ne kiáltssak fel hangosan: ezt én is ismertem, ezt én is szerettem, ez nekem is cimborám volt . . .

NEMÉNYI LILIKE
pár hónapos korában, mikor már
szépülni kezdett . . .

A keret, a millió ideális, a falon szallagok, emléksokrok, az asztalom album: benne kritikák, régiek és újak, gondolom magamba: az enyém is oda fog kerülni valaha ez elégtétel, írásomnak ott lenni a *Tersánszky Józsi Jenő* mellett, aki valamikor Nagybányán szépeket és ígéretöket irt a nyolc éves *Neményi Lilikéről*, a

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN

„MELISSÁT”

Lloyd 1355.

CLUJ, TELEFON 6 48 ÉS 6-65.

a csodaprimadonnáról és azt jó-
solta neki egy planétában, hogy
a Vigszinházban is nagy lesz és
általában nagy lesz, mert tehet-
séges . . . Mindez így nagyon
megható és az is, hogy a jó
Szelényi nagymama minden mon-
dathoz mosolyog és nézi a csil-
logó szemű unokáját. aki kitárja
most a multját, a szívét és az is
kedves keretnek, hogy a diványon
két Neményi-rajongó diák ül,
csendesek és lesik a művésznő

NEMÉNYI LILIKE
7 éves korában, Miskolcon táncolt
nagy sikerrel.

NEMÉNYI LILIKE
a Kis Lordban, nagyon szerelmes
Kelemen Gyurkába.

szavát, meg a sóhaját, hogy re-
pülés közben felvehessék, mert ez
igy illik, a sóhajt zsebre tenni és
mutogatni az irigy barátoknak.

Egy pár szó és Neményi már
mesél is, mintha selyemszálakon
szavak bársonya fonódna egy-
másba, parfümillet a szobában és
csillog a két szeme, mintha most
is tizennégy esztendőös volna, ami-
kor egyetlen vágya volt: férjhez
menni, asszonynek lenni és azután

FLOREAL CREM, puderek, szappanok és kölni vizek mindenféle francia
illatszer különlegesség kapható a —
CARMEN-SYLVIA DROGERIÁBAN ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD

mégis ... de hadd mondja ő maga!

*

— Ezerkilencszázháromban születtem — mondta — a felvidé-

NEMÉNYI LILI,

14 éves, visszafejlődés idején ...
Nagyon komoly, lemond a színpad-
ról és ismét szerelmes.

ken, Iglón és talán ezért szeret-
nek most is annyira a diákok.
Iglón mindössze két hétig tartó-
zkodtam, talán akkor lejárt a tar-
tózkodási engedélyem, vándorbot-
tal hát a kezemben 27 fokos hi-
degben átmentem Késmárcra és
onnan tovább vándoroltam ...
mert meg kell azt is mondanom,
hogy színészcsaládnak vagyok az
ága, apám színigazgató volt, *Neményi László*. anyám pedig szí-
nész, *Szelényi Ilona*, sőt nagy-
apám és nagyanyám is színészek
voltak.

— Nem azért mondom, hogy
mostkiábránduljanak belőlem, akik
szerelmesek belém, de nagyanyám
is igazolja: förtelmesen csunya
gyerek voltam kis koromban, el
is keseredtek miatta a szüleim,
mondták, adott az isten gyereket,
de nincs köszönet benne.

A négy elemít összeviszza a
Felvidéken jártam ki, hat éves
koromban már mindenütt is-
mertek, erdélyi városokban fel-
léptem, mint kiskoru primadon-
na és művésznő, Szatmáron is
nagy sikereim voltak, mond-
hatnám ünnepeltek, lássa itt
van egy szalag, rajta: *Emléklül
a kis Zsuzskának!* mert úgy
becéztek akkor. Itt támadt első

Vizvezeték és villanyberendezések javítását,
új vezetékek készítését olcsón és szakszerűen végzik

PALLOS
ÉS MARKÓ

okleveles gépészmérnökök Cluj, Str. N. Iorga 7. Telefon 650.

Kérjen díjmentes költségvetést!

szerelmem is, gyönyörű álom volt szerelmesnek lenni, különösen akibe én voltam: *Kelemen Gyurkába*, aki minden fellépésemkor cukorcsokrot adatott fel nekem és én ma is emlékszem a Gyurka-szerelemre és emlékszem a sikereimre is, meg a szatmári és a többi lapokra,

NEMÉNYI LILI,
a „Babavásár“-ban.

(Fekete L. felv.)

mindegyiknek csodaprimadonna voltam, nagy tehetség, pedig én nem is hittem el akkor nekik. Különösen nagy sikerem volt a *Drótostóiban* mint jutalomjátékomban, az apám társulatánál. Hét éves koromban Miskolcon szintén mint csodagyerek tancoltam, nézze meg a kritikákat és ugyanígy itak rólam Nagybányán is, ahol a „Kis Lord“-ban játszottam és az egyik partnerem volt Kovács Imre (most színigazgató lenne, ha volna koncessziója és aki akkor is mint színész, egyike volt a legismertebbnek, tehetséges és ambiciózus. Szerk.) nagyon jól játszott, meg voltam elégedve vele, ami nagy szó volt akkor nálam, a csodagyereknél.

— Nyolc éves voltam, mikor Désen az első igazi premierlázon szerencsésen átestem és hozzá nagy sikerem volt.

— Azután a négy polgárit Nagykárolyban végeztem el, sőt azt is be kell vallanom, hogy jó tanuló voltam. Nagykárolyi diákeveim alatt mondtam le a színészetről, nem találtam célnak és nem éreztem különöz hajlamot sem hozzá.

— Ekkor már csak egy vágyam volt: *férjhez menni, anyának lenni*. Tizenkét éves lehettem. Szándékom dacára ekkor is felléptem, a „Médi“-ben Helént játszottam, de már most éreztem azt is, hogy nem vagyok tehetséges. Nem voltam megelégedve magammal. Ek-

Állandóan pártí
ujdonságok!

SALON „CHIC“

Női kalapmodellek.
Átalakítások.

TIMIȘOARA, Gyárváros Fő-u. 28. szám. I. emelet.

Tulajdonosok: özv. Kerschek Gusztávné és Měrő Rezsóné.

kor — úgy hittem — kezdődött a visszafejlődés korszaka és én nem akartam színésznő lenni, de a nagyanyám és szüleim mégis csak a színpadnak szántak. A szüleim azonban tárgyilagosaak voltak és mikor megláttak játszani, rezignáltan csak ennyit mondtak:

— A gyerekeknek igaza van, nem kell erőltetni . . .

Visszaemlékszem rá, hogy a Médiben is milyen nehezen akartam fellépni és csak mikor a nagyanyám presszionált, mondtam nagykegyesen ;

— *Nem bánom, legyen egyszer apukának is karácsonya!*

De hadd menjek tovább . . . Ugyancsak Nagykarolyban, harmadik polgárista koromban ismét

nagyon szerelmes lettem. Ez volt életem második nagy szerelme. Egy hatodik gimnázista iránt lán-goltam fel, gyult ki bennem a Szerelm lobogó himnusza: ahogy a költők mondani szokták . . . Szerelmem tárgya *Vitzenty* Laci volt, arra már nem is emlékszem jól, hogy szép volt-e, vagy csak hódító, vagy egyik se, de mágneses szemei lehettek . . . Elmondom egyik esetemet vele, én szép szerelmemmel . . .

— Valamelyik nagykarolyi barát-nőmnél zsuron voltunk és ott volt szerelmem, a Laci is. Egyszerre, valaki játékos kedvében eloltotta a villanyt és én ijedtemben, hogy ki lehetek téve illetéktelenek részéről támadásnak, vagy vallomás-nak, a szomszéd szobába mene-

NEMÉNYI LILI

legutóbbi nagy szerepében, a „Diadalmas asszony“-ban.

(Fekete L. felv.)

kültem. Mikor végre felgyult a világy, mindenki ott volt, csupán *Vitzenty* nem, akit hosszas kutatás után a zongora alatt találtuk meg, vallomása szerint oda menekült, hogy meg ne gyanusithassák velem kapcsolatban, mert ő nagy idealista volt.

— Így multak az évek és én elvégeztem a polgárit, elfelejtettem a Lacit is, épugy, mint a *Kelemen Gyurkát*, de színésznő még mindig nem akartam lenni. És végül mint látja, mégis csak az lettem, talán mert ez a sorsszabály, talán mert rákényszerítettek. Szatmáron lettem végleg azzá, 1920 szeptemberében, négy évvel ezelőtt, és ott két évig voltam. Onnan szerződ-

tém Kolozsvárra, ahol kedvelnek és ahol én is kedvvel, szeretettel játszom . . .

— Hogy élettörténetem teljes legyen, megmondom azt is: legnagyobb sikerem a „*Fifi*”-ben volt és ez a legkedvesebb szerepem is, Bukásra csak Szatmáron emlékszem . . . ott bukdácsoltam . . . Kolozsváron még nem igen . . .

— Legelső subrettszerepem a Cigánygrófnő Pannija volt . . .

— Ami a jövő terveimet illeti, egy szó az, mely minden színésznőé; akit fűt az ambíció: **Pest.**

Erre azonban egyelőre komolyabban nem gondolok, ismerősöm nincs ott és nem is láttak még egy nagyobb szerepben sem . . .

*

A huszéves *Neményi Lili* ugy érezte, mindent elmondott, amiből kizenghet egy élet zenéje, szépsége, kinyílása és álmodása. A művésznő egy délutáni beszélgetés alatt visszaálmodta élete sőhajait, vágyait, beteljesedéseit.

A szavak párfömjétől megittasodott riporter mintha egy könnycseppet is látott volna arca csatornáján végig csillogni, lehet, hogy a megihatottság, a boldogság, a reminiscencia könnycseppje volt.

Meg kellett törni a visszatért romantika hangulatát, tétován megkérdeztem, hogy bucsuzásnál mégis mondjak valamit: Művésznő

UJVÁRI LAJOS,

a kolozsváriak volt kedvenc Lojzija, jelenleg a Fővárosi Operettszínház tagja, ahol estéről-estére nagy sikerei vannak.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS BABITS ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

Nagy raktár órák, ékszerek, arany-, ezüstárak és dísz tárgyakban! Briliánt, drágaköveket, ékszer-, aranyárak legmagasabb árban beváltatnak.

Cso. E. R. Föld. (Nemeslányi-ú.) Via é-via de la Posta Mare (Főpostával szemben)

ma már nem ragaszkodik régi szándékához?

— Ma már nem akar asszony lenni?

A kérdésre arcán mosoly szaladt át, mely eltakarta a könnyecseppet és nevetve válaszolt:

— Egyedül csak asszony nem akarok lenni!

Még valamit: a bucsuzás alatt elfelejtettem megmondani a művésznőnek, hogy a falról egy emlékszallagot magammal hoztam. Hátha találkozom egyszer Kelemen Gyurkával, a szallagot neki szán-
tam. . . .

Farkas László

RÉTHELYI ÖDÖN,

a kolozsvári Magyar Színház kiváló és sokoldalú művésze legutóbb a „Magdolná”-ban aratott nagy sikert.

Pattanást,
sörtem, szep-
löt legbizto-
sabban eltá-
!! volit !!

Dr. Kovács
gyógyszertár
Timisoara II

Vidám poszton

A lelkemet — most az egyszer
[ne szídj meg —
tükröd elé lopom
porcellán, kicsi nippnek.

. . . Fehér baba márvány
[asztalon . . .

Ha nem vagy ott —
a tükrödet vigasztalom.

Ha meg az arcod arcodat lesi:
én bókolk
s a tükörbe egy csókot csókolk.
(Kézdivásárhely, 1923)

Elekes György

BÁLINT BÉLA

az ismert énekes, jelenleg a Central-
barban énekel új dalokat, többek
között egy hatásos sanzont, melynek
zenéjét Csányi Mátyás, szövegét pe-
dig az ujonnan kinevezett rendőr-
prefektus, Gritta Ovidius írta, aki mint
költő, élénk irodalmi tevékenységet
fejt ki.

Zeneművek LEPAGE-nál Kvár!

A legideálisabb Shakespeare-ciklus kolozsvári szereplőkkel

Tekintetes Szerkesztő ur, egy teljes Shakespeare-ciklust szeretnék látni a következő szereposztással a kolozsvári Magyar Színházban. Remélem, hogy senki sem fog tiltakozni a ráosztott szerep ellen...

Romeo: Hunyadi Sándor

Julia: Indig Ottó

Előlegkérő Hamlet (előlegnek lenni, vagy nem lenni); Gara Á.

A Szellem: S. Nagy László

Szentivánéji álmom: Győri Ernő

Lear király: Giszkalai János

Otthello: Ligeti Ernő

Julius Cesar: dr. Janovics Jenő

Makrancos hölgy: Zöldhelyi Anna

Brutus: Olajos Domokos

I. sirásó: Kádár Imre

II. sirásó: Walter Gyula

Vizkereszt, vagy mit akartok:

dr. Weisz Sándor

A két veronai ifju: Ujhelyi

György és Gredinár Aurél

Sok hűhó semmiért: Szentimrei

Kovács Jenő

Minden jó, ha vége jó: Szász E.

Mégegyszer Hamlet kettős szereposztásban: dr. Weisz Sándor

és dr. Grois László

Lady Machbet: Tarnai Teri

Coriolanus: Bányász István
Ofélia: Neményi Lili
Richard király (baisse közben)
dr. Fóris Lajos

Falstaff: dr. Lobstein

Jaagó: Tolnay Andor

Szeget szeggel: Zágoni István
és Ormos László

I. Békéltető polgár: Bérczy M.

II. Békéltető polgár: Mátray J.

Minden jó, ha vége jó: szintén

Zöldhelyi Anna.

Az epidzódsszerepekre a kolozsvári társadalom többi epidzódalakai helyettesítendők.

Tisztelettel:
egy Shakespeare-barát.

Felhívjuk azokat az artistákat, akik Csehszlovákiába akarnak szerződni, hogy fényképes ajánlataikat gageigényekkel, sürgősen küldjék be hozzánk. Szerződötünk szólószámokat, duetteket, triókat, kvaretteket stb.

Dr. Ürményi

Import-export de marci Postale Timişoara.

Románia legnagyobb bélyegkereskedése. Bélyegválasztékok előre haladott gyűjtőknek rendelkezésre állanak. Könyvkereskedők és tőzsdések részére bizományi lerakatot ad.

Vesz gyűjteményeket! A forgalomból gyűjtött román bélyeg ezrért 30 leit fizet. Kiadásában jelenik meg az egyetlen romániai bélyegújság: „Der Banater Philatelist” sok cserehirdetéssel. Mutatványszám ingyen. Előf. 1924-re 60 L.

Pintér Böske Nagyváradon marad, csak vendégszerepelni megy Temesvárra

A „Pompadour“ és a „Három grácia“ váradí bemutatója előtt

A „Színház és Társaság“ legutóbbi száma mint befejezett ténny írta meg, hogy a nagyváradí országos nevű primadonnája, *Pintér Böske* eltávozik Nagyváradról s magasabb gageval *Fekete Mihály*hoz Temesvárra szerződik. Lapzárta után érkezett hozzánk a jelentés, hogy *Pintér Böske* mégis Nagyváradon marad, nem hagyja ott azt a várost és közönséget, mely szeretetének minden jelével elhalmozta. A nagyváradí színház menetele, sajnos, nem olyan kielégítő, mint az elmúlt szezonban s *Parlaghy Lajos* beigazolta, hogy valóban nem tudja *Pintér Böske* anyagi követeléseit teljesíteni. Hogy a primadonna, aki előttünk, mint a színpad istennője elevenedik meg estéről-estére százféle alakban a forró deszkákon, hogy ez a primadonna a magánéletében épen úgy védelmére kell keljen anyagi érdekeinek: a színpad fanatikus szerelmeseinek szemében lehet illúziórontó, de ez szomorú igazság, melyet nem lehet diszletekkel eltakarni s melyet tudomásul kell venni. A megoldást, szinte megható módon, Nagyvárad színházlátogató közönségének

elitje kereste s anyagi áldozattal tette lehetővé, hogy kedvencük városukban maradhasson. A nagyváradí színház szempontjából a legörvendetesebb, hogy *Pintér Böske* ott marad s *Fekete Mihály* temesvári társulatához havonként több estére megy át vendégszerepelni. Első vendégszereplése a héten lesz három este.

Irtunk a múlt héten *Tapolczai Dezső*nek, a budapesti Fővárosi Operett színház igazgatójának kolozsvári látogatásáról, melynek célja *Tolnay Andor* leszerződése volt. *Tapolczai Nagyváradon* járt, végignézte „*Üldöz a pénz*“ előadását, ott volt a délelőtti próbákon s közben tette az alábbi érdekes nyilatkozatát:

— Odaát Magyarországon az összes vidéki színházakban együttvéve nincs annyi tehetség, mint itt Nagyváradon. *Pintér Böske*t minden csöpp vére a fővárosba predesztinálná. De egyforma lelkesedéssel nyilatkozott *Tapolczai Dezső* Misogáról, *Zilahy Irén*ről, *Kovács Káth*óról, *Gálffy Annus*ról is. Egyelőre fix szerződést nem kötött velük, csak megbeszélte a

feltételeket, melyek mellett a nagyváradai színháznak ezek az erősségei Pestre szerződnének. Roboz igazgatóval és Szabolcs főrendezővel a „Pompadour“ legközelebbi

PINTÉR BÖSKE

beimutatójára visszajön Nagyváradra s akkor véglegesen megkötik a szerződést a kiválasztott művészekkel és művésznőkkel.

Nagyváradon egyéként már készülnek a „Pompadour“ előadására, mely ott is kettős szereposztásban megy: *Pintér Böske*vel és *Kovács Kató*val. A „Pompadour“ ragyogó kiállításban fog a nagyváradai közönség elé kerülni s a fáradhatatlan *Hetényi* irányítása mellett már készülnek a szebb-nél-szebb diszletek s közelebbről megkezdődnek a próbák is. A Pompadourt követni fogja a *Három Grácia* bemutatója. A nagyváradai három grácia *Pintér Böske*, *Zilahy Irén* és az ujonnan szerződött *Kovács Kató*.

*Kovács Kató*t az urával a kedves és tehetséges *Pattantyus* Manóval együtt szerződtette Parlagi az eltávozott Balassa helyére. Balassa tehetséges és intelligens színész s szerinte az igazgatóság nem adott megfelelő módot képességei bemutatására. Balassa ezért felbontotta szerződését.

Az új operettek sorába csupa rekord darabról ad számot. A *Három grácián* kívül jön *Emőd* nagysikerű daljátéka, a Mézeskalács Ellsler Fanny s nem marad el *Sas Ede* operettje sem, a Menyasszonyháború, melyben *Kolbay Ildikó* mutatkozott be Budapesten. A

AZ AMBRA CRÉM

a legbiztosabb hatású
arcszépítő és bőrápoló
Főraktár:

EMKE-DROGERIA, Kolozsvár

klasszikus operettek közül a *Madarász-t* ujtják fel s ez évben is színre kerül a Hamburgi Mennyasszony.

A prózai *ujdonságok* közül bemutatja a színház Fodor László Navarrai Margitját, Zilahy Lajos nagysikerű színművét, a *Jégcsapot*, a Nagy baritont s Crommelynecknek világhírű játékát, a *Csodaszarvas-t*. Felújításra kerülnek a *Bizanc*, *Sasfiók*, *Forradalmi nász* és a *Makrancos hölgy*.

SÜMEGI ÖDÖN,

a kolozsvári Magyar Színház tehetséges bonvivantja, akit minden fellépése alkalmával ünnepel a közönség

Divatlapok LEPAGE-nál Kvár.

BING JÁNOS,

az A' adon élő, általánosan ismert operaénekes, aki sűrűn vendége az aradi színháznak. Legutóbb a „Mignon”-ban volt hatalmas sikere. Ez a felvétel a kiváló művésztől ebben a szerepében készült.

(Steinitzer felv.)

SZEP, OLCSÓ NYOMTATVÁNY

LEPAGENÁL

CLUJ-KOLOZSVÁR, FÖTÉR

Mi újság?

Aradon ma, szombaton lesz a *Diadalmas asszony* bemutatója. Az operett *Tompa Béla* rendezi, aki egyben Mencsikov tábornokot is játsza.

*

A *Waldbauer-Kerpely* világhírű vonósnegyes e hó 24-én hangversenyt ad Aradon.

*

Sevcsiknek, a világhírű mes-

ternek tanítványai, akik *Sevcsik kvartett* néven husz éve járják be a világot, jelenleg Romániában tartózkodnak. A kiváló cseh vonósnegyes több hangversenyt fog adni, 16-án volt az első hangversenyük *Nagyváradon*, 17-én pedig *Aradon*. Műsorok a következők:
1. Csajkovsky: Quartett. D.-dur.
2. Smentana: Quartett, E. moll.
3. Dvorzsak: Quartett F.-dur..

*

Bukarest legelőkelőbb tánchelyisége.

Igazgató: Jean Kaiser.

Az erdélyiek kedvenc találkozóhelye.

Temesváron Fekete Mihály színtársulata bemutatta a *Csodaszarvast*. A temesvári kritika a rendezés egyenes hibájául rója fel, hogy nem groteszk, francia pikanteriára állították be a darabot. Ez a felfogás helytelen, mert akkor a darab teljesen elvesztette volna a szerelem és féltékenység tragikus tendenciáját, amely végeredményben főcélja volt az írónak, mert a groteszkség nem egyéb a darabban, mintaláfestése ennek a súlyos és örök problémának. Budapesten például a legmodernebb kubista scenirozásban és diszletekkel került színre a „*Csodaszarvas*”

Dénes

kötött és szövött ruhák raktára
CLUJ, Cal. Regele Ferdinand 2.

viszont a kolozsvári rendezés találta el leghelyesebben a szerző mentalitását és szándékait, amennyiben az expresszív érzéseknek megfelelően expresszionista rendezésben a lehető leegyszerűsítéssel hozta ki a darabot. A temesvári előadás is erre törekedett, hogy nem érte el azt a hatást, nem a rendezésben, hanem az erdélyi viszonyokban keresendő, ahol az ilyen újabb irányú s főleg nyugatról elindult szinpadai kísérletezéseket idegenül fogadják. A főszerepeket Temesváron Sipos Zsigmond, Fekete Irén, Horváth László, Kassay Károly, Sziszlayné és Erdélyiné játszották.

*

Üldöz a pénz a címe annak a

MÓRICZ ZSIGMOND,

a kiváló magyar író, kinek új darabjában mutatkozik be Pesten Táray Ferenc.

[Major rajza.]

kedves és mulatságos operettnek, melyet a nagyváradi színház most mutatott be. Szerzői: Vesterreicher és Horst, zenéjét szerzette Ascher Leó, a Koldusgróf szerzője. Az előadás nagyszerű volt, *Hetényi* főrendező igen ötletesen és változatosan hozta ki a darabot. *Pintér* Böskének, *Zilahy* Irénnek, *Misogának*, *Fratka* Gézának és *Madassnak* hatalmas sikere volt.

*

Kovács Kató, mint a nagyváradi színház új tagja ma, szombaton lép fel először a *Bajadér* címszerepében. Fellépését nagy érdeklődés előzi meg.

*

Inke Rezső társulata Nagyszalontán játszik. Változatos műsorát a közönség szívesen nézi meg s látogatottelőadásai vannak. Ugyancsak érdeklődés jegyében működik *Sarkadi* Gusztáv jól összeállított kis társulata Szentannán.

Serail krém nappali és estéli használatra minden gyógytárban, drogeriában kapható. **Eredeti csak a Rozsnyay-féle.**

Hátralékoselőfizetőinkettisztelettel felkérjük, hogy a hátralék beküldéséről, illetve az előfizetés megújításáról gondoskodni szíveskedjenek, mert február 1-étől lapot csak azoknak küldhetünk, akik hátralékban nincsenek.

„Színház és Társaság”
kiadóhivatala.

Friedmann Mór műmalma Cluj, Vasút-u. 4. szám.

Pataky Eliz

Az erdélyi közönség előtt már általánosan ismert fejek után egy új arc kerül a „Szinház és Társaság” mai számának címlapjára. Tulajdonképpen nem is új és nem is ismeretlen név a Pataky Eliz-é, aki igen talentumos és képzett hangú koloratúrénekesnő, hanem inkább elfelejtett azon idő alatt, amióta nem játszik színpadon. Pedig ennek mindössze csak két éve, de két év alatt, míg ujak bukkantak fel, a közönség kedvenceit is el tudja felejtetni. Pataky Eliz férjénél volt s házassága miatt vált meg a színpadtól. Férje nemrégiben meghalt s most visszatér a színpadra, ahol azelőtt sok szép sikerben és elismerésben volt része. Közelebbről leszerződik az egyik erdélyi színtársulathoz.

FÓTHY KÁROLY,

a szatmári társulat bonvivantja, akit Fratta Géza helyett szerződötetett Gróf direktor.

A hegyek alján a román operában

Bredicianu zeneképét is bemutatják

A hosszú ideig anyagi válsággal küzdött kolozsvári román Opera újabban az eddiginél is intenzívebb munkát végez a nívós zenei kultúra terjesztéséért. A kifogástalan és fővárosi operaelőadások nívójára emlékeztető operaestéket újabban a közönség is jobban látogatja.

Megkérdeztük az Opera igazgatóját, hogy mi a legközelebbi programjuk, amely érdekelheti a közönséget. A kapott információk szerint az operaegyüttes most *Tiefland* gyönyörű és Kolozsváron rég nem látott operájának bemutatására készül, a *Hegyek alján* színrehozatalára. A bemutató az eddigi tervek szerint február elején lesz. Kettős szereposztás fogja még vonzóbbá tenni ezt az operaelőadást, amennyiben a tenorszerpeket *Pavel Constantin* és *Apostolescu*, Sebastianot pedig négyen: *Bretan Miklós*, *Szabó Zoltán*, *Crișan* és *Sevian* fogják énekelni. Mártát is kettős szereposztásban játsszák le: *Ciurcuval* és *Aca de Barbuval*. Kolozsvár zenei köreiben nagy érdeklődéssel néznek a *Hegyek alján* bemutatója elé.

A másik szenzációja a román Operának: hogy rövidesen bemutatják *Tiberius Bredicianunak*, az Opera volt intendánsának *Nagy Est* című zeneképét, melyet a szerző népmotívumokból és a karácsonyeste hangulatából dolgozott egyékes zeneművé. Az eredeti bemutatóra nagy előkészületek folynak a színháznál.